

SUNİ UYDU ARACILIĞIYLA YENİ YILDIZ BULUNUYOR

Geçen Aralıkta Kenya sahilî açıklarında, Hint Okyanusundaki bir platformdan İtalyan teknisyenleri tarafından uzaya fırlatılan Amerikanın küçük astronomi uydusu UHURU Gökyüzünde nabız atar gibi Röntgen ışını yayan bir yıldız keşfetmiştir.

Aynı zamanda Explorer 42 olarak da bilinen UHURU kısa hayat süresi içinde daha şimdiden bir çok keşifte bulunmuştur. Bu uydunun içindeki aletler hem Saman Uğrusu (Samanyolu) hem de birçok uzak yıldız kümeleri içinde Röntgen ışını yayan 13 yeni cisim tesbit etmiştir. Bu aletler çok uzaklarda bulunan bir yıldızın güçlü bir Röntgen ışını kaynağı olduğunu da doğrulamışlardır. Ve en önemlisi, bu uydı Cygnus ya da Kuğu Kuşu takım yıldızlarında Röntgen ışını yayan Cygnus-X-1 adlı yeni bir yıldız da keşfetmiştir.

Uydunun aletleri, Cygnus-X-1'in belirli aralarla devamlı olarak saniyede 15 kez kadar Röntgen ışını yaydığını tesbit etmişlerdir. Bu, astronomi uzmanları için bir sürpriz olmuştur. Amerikan Astronomi Derneğinin 31 Marttaki toplantısında UHURU'nun sağladığı ilk bilimsel sonuçlar hakkında bilgi veren ilgili bilgin Dr. Giacconi Cygnus-X-1'in, Röntgen ışını yaydığı bilinen öteki biricik yıldızdan birçok yönden farklı olduğuna işaret etmiştir. Yengeç yıldızlar kümesinde bulunan NP-0-5-3-2 belki de bin yıl kadar önce Saman Uğrusunda bir yıldızın patlaması ile meydana gelmiştir.

Cygnus-X-1'in on bin yıllık olduğu tahmin edilmektedir ve Dr. Giacconi bunun, Yengeç yıldızlar kümesi ve bunun içinde Röntgen ışını yayan

Explorer-42 Röntgen ışını astronomi uydusunun proje yöneticisi Mrs. Marjorie Townsend Maryland'de Goddard Uzay Uçuş Merkezinde uydunun son kontrolünü yapıyor. Uydı daha sonra bir İtalyan mürettebat tarafından uzaya atılmak üzere Hink Okyanusu kıyılarına gönderilmiştir.

yıldız gibi supernova bir patlamada meydana gelmediği kanısındadır. Gerçekte bunun meydana geliş şekli daha hâlâ bilimsel tartışma konusudur. Bu, astronomi uzmanlarının deyimi ile bir «siyah delik» olabilir. Böyle bir maddenin nasıl meydana geldiği hakkında pek az şey bilinmekle birlikte, bunun çok yoğunlu olduğu ve bu nedenle kendi çekim alanının herhangi bir madde ya da enerji kaybına müsaade etmediği sanılmaktadır. Röntgeni sınırlarının da «siyah delik»i çevreleyen materyel tarafından meydana getirildiğine inanılmaktadır.

Explorer 42, ya da UHURU, evrende Röntgen ışını kaynakları hakkında daha bir çok ek keşiflerde bulunmuştur. Uzay Teşkilatı bilim adamlarından Dr. Carl Fichtel, «Bu, Röntgen ışınlarıyla gökyüzünün ilk tam ve hassas resmini çekmek suretiyle astronomi alanında ileriye doğru dev bir adım teşkil etmektedir. Uydudan gelen bu ilk sonuçlar, yıldızlar ve yıldız kümelerinin evrimini yöneten temel yüksek enerji süreçleriyle doğrudan doğruya ilgili olarak sadece önemli değil, aynı zamanda beklenmedik doğal olayların da keşlenileceğini doğrulayan işaretlerdir», demiştir.

Hayali resim Explorer-42'yi Dünya yörüngesinde gösteriyor.

